



EEN OPENHARTIG GESPREK MET...

RIVER

'Mijn vrouwenlijf klopt niet met hoe ik me voel'

River is als vrouw geboren, maar neigt meer naar masculiniteit. Toch is hij zeker geen man. Hij noemt zich non-binair, een neutrale genderidentiteit, noch man noch vrouw. "De relatie met mijn lichaam is gecompliceerd. Ik ben niet in het verkeerde lichaam geboren, maar wel in een maatschappij die mijn lichaam verkeerd ziet."

In een grote villa in Haarlem Zuid huurt River een eenkamerappartement voor studenten. Zijn tuin ligt tegen stadspark Haarlemmerhout aan. Langs het achterterras loopt een slootje tussen de bomen door. "Het is een fijne, rustige buurt op een halfuur lopen van het centraal station." River vult twee glazen water en neemt plaats aan de keukentafel. In de kamer staan verder een 2-zitsbank en een twijfelaar. De 27-jarige student Engelstalige Literatuur en Samenleving aan de VU in Amsterdam heeft net zijn scriptie afgerond. Zijn voorkomen is bescheiden, hij heeft een hoge stem en spreekt snel. Het bruine haar is kort opgeschoren met aan de voorkant een lok. River draagt een grote bril en een broek met bloemenprint. "Ik probeer met mijn uiterlijk niet zo mannelijk mogelijk over te komen, dat is niet wie ik ben. Ik voel me goed bij een neutrale uitstraling, niet vrouwelijk of mannelijk." Tijdens de puberteit beseft River dat hij zich ongemakkelijk voelt in zijn vrouwenlichaam, hij herkent zich er niet in. Het was het begin van een jarenlange zoektocht. "Ik merkte rond mijn veertiende dat genderidentiteit me veel bezig hield, maar kon het niet benoemen. Vrij snel ontdekte ik dat ik me geen vrouw voel, maar ook geen man. Ook al neig ik meer naar masculiniteit, het klopt allebei niet. In eerste instantie dacht ik dat ik me onprettig voelde bij het vrouw-zijn door de verwachtingen van de maatschappij. Dat ik me sexy moest vertonen bijvoorbeeld. Pas rond mijn twintigste kon ik het beter plaatsen."

TRANS- EN NON-BINAIRE MENSEN

River kwam in een vriendengroep terecht met meerdere trans- en non-binaire mensen. Hij koppelde hun verhalen en ervaringen aan die van zichzelf en ontdekte zo verschillende genderidentiteiten. "Vanaf die tijd kon ik mijn gevoelens beter begrijpen en zien dat het qua gender echt niet klopt bij mij. Ik ging uitproberen wat dan wel bij me past. Als ik me ergens voor moest opgeven, zette ik bij geslacht een vraagteken. Wat later vulde ik non-binair in. Ook heb ik aan vrienden gevraagd of ze mij wilden aanspreken met hen en hun om te kijken of ik me daar in herkende." Volgens River gaat het niet om welk geslacht je meekrijgt bij geboorte, maar om hoe je je voelt. Wat is je identiteit, ben je man, vrouw of iets anders? Hij noemt zich nu non-binair en vindt het prettig om met hij en hem aangesproken te worden. "Zij en haar staan heel ver van mij af." Toch zien de meeste mensen hem als vrouw, wat tot ongemakkelijke en pijnlijke situaties kan leiden. "Als ik word aangesproken als vrouw, klopt dat niet voor mij. Voor mij is het duidelijk dat ik géén vrouw ben. Het geeft me een gevoel van dysforie: somberte en ongemak. Met zulk soort reacties vind ik het lastiger omgaan dan met mijn vrouwenlichaam. Ik erken mezelf op een bepaalde manier en anderen niet, dat is pijnlijk."

BORST VERWIJDERENDE OPERATIE

Voor het keukenblok in de kamer staat een droogrek met wasgoed. River reikt opzij en pakt een 'binder' van het rek. "Kijk, dit is een soort hele strakke sport-beha." Hij steekt beide handen door de lichaamsopening en demonstreert hoe weinig rek er in de stof zit. "Rond mijn twintigste begon ik met het dragen van de binder om te ervaren hoe het is om geen borsten te hebben. Dat voelde goed, plat klopt voor mij." River draagt de binder niet vaak meer, alleen als hij er echt behoefte aan heeft. Het dragen vergt veel van een lichaam, na een paar jaar kan de binder voor problemen zorgen aan rug en ribben. "Op een bepaald moment ging mijn lijf aangeven dat het genoeg was. Het hesje zit enorm strak. Mijn ribben werden gevoelig en ook

'Ik heb een gecompliceerde relatie met mijn lichaam'

kreeg ik last van mijn longen en hoestte veel. Met het dragen ben ik voorzichtig geworden." Hij zit met een been onder zich gevouwen op de keukenstoel en kijkt naar buiten. Vanaf die plek heeft hij een mooi uitzicht op de bomen in de laan. Over de vraag of River liever geen borsten zou hebben, moet hij nadenken. "Ik ben er nog niet uit, ik herken mezelf niet naakt in de spiegel, maar haat mijn lichaam ook niet. Borsten worden aan vrouwelijkheid gelinkt, daarom denk ik wel na over een borst verwijderende operatie. Zo'n ingreep is definitief en achteraf wil ik geen spijt krijgen. Mocht ik ooit zwanger willen worden, dan kan ik geen borstvoeding meer geven. Ik wil het goed uitzoeken en de verschillende opties zoveel mogelijk open houden. De relatie met mijn lichaam is gecompliceerd. Vaak hoor je transmensen zeggen dat ze in het verkeerde lichaam zijn geboren, zo is het niet voor mij. Ik ben in een maatschappij geboren die mijn lichaam verkeerd leest."

STOERE SPIERBUNDEL

Tussen zijn eenentwintigste en vierentwintigste werd het River steeds duidelijker wat zijn identiteit is en hoe hij aangesproken wil worden. Deze sociale transitie is inmiddels voltooid. Nu denkt River na of hij ook een medische transitie wil ondergaan. "Wil ik wel een borstamputatie, maar geen geslachtsverandering? Ik weet echt nog niet wat de juiste weg is voor mij. Een geslachtverandering lijkt me ondenkbaar, maar ik zeg niet dat ik het nooit zal doen. Wat ik zeven jaar geleden dacht nodig te hebben is in de loop der tijd ook veranderd.



Rond mijn twintigste had ik niet verwacht dat ik met hij en hem aangesproken zou willen worden, of na zou denken over een borstamputatie en nu is het toch zover." Om meer connectie met zijn lichaam te krijgen, overweegt River hormonen te gebruiken. Ook in de hoop dat mensen hem dan niet meer zullen zien als vrouw. Wat er nodig is om je eigen lichaam te herkennen bepaal je zelf, vindt River. "Door het gebruik van hormonen wordt je stem lager en krijg je meer beharing op gezicht, benen en armen. De vetverdeling verplaatst van heupen naar buik en ook je gezicht wordt rechter. Dat zou ik allemaal fijn vinden, maar ik ben geen man, dus teveel mannelijkheid wil ik niet. Ik hoef ook geen stoere spierbundel te worden; het is belangrijk mezelf niet te overcompenseren in de poging om herkend te worden als man. Dan zou ik uit het oog verliezen wie ik ben. Wat voor mij het eindpunt is in mijn medische transitie weet ik nog niet. Het is ook een verrassing hoe mijn lichaam op de hormonen gaat reageren. De effecten zijn wisselend, bij de één werken ze sneller of extremer dan bij de ander." Samen met een psycholoog onderzoekt River wat het best bij hem past binnen de medische mogelijkheden. Sinds 2019 staat hij op de wachtlijst bij de VU voor een transitie,

maar is voorlopig nog niet aan de beurt. Ook daar zal hij eerst in gesprek moeten met een psycholoog. Daarna kan het medische traject pas plaatsvinden. "De specialisten moeten akkoord gaan met je keuzes, bijvoorbeeld met het gebruik van hormonen, huisartsen schrijven die meestal niet voor. Ze willen zeker zijn dat er geen twijfel bestaat. Goede begeleiding is prima natuurlijk, samen kijken waar je gevoel vandaan komt en nagaan of medische transitie de juiste stap is. Aan de andere kant voel jezelf het best of je transgender bent of niet. Het is geen ziekte die je kunt diagnosticeren, het gaat over identiteit."

MENSEN DREIGEN MET FYSIEK GEWELD

In Nederland is genderidentiteit op het moment minder taboe, meent River: Het valt hem op dat ondanks meer bekendheid en openheid rondom het onderwerp, veel mensen agressief reageren. "Ze beweren bijvoorbeeld dat we psychisch ziek zijn en dreigen met fysiek geweld. Met dat soort dreigementen heb ik zelf gelukkig geen ervaring. Onbegrip kom ik wel tegen, sommigen vinden het moeilijk om er voor open te staan. Ooit zei een man tegen mij: 'Maar je hebt toch een vagina, dus dan ben

je een vrouw!' Nogal tactloos en onaardig vond ik dat, ik wist even niet hoe ik moest reageren. Het is niet alleen agressie, het is ook onwetendheid en afwijzing waar we tegen aan lopen."

NAAMSVERANDERING

River heeft zich door zijn directe omgeving altijd gesteund gevoeld. Hij was niet gelijk open over zijn genderidentiteit, pas op zijn twintigste heeft hij het aan zijn ouders en zus verteld. Ze gingen er ontspannen mee om. "Alleen het aanpassen van het taalgebruik was soms lastig voor mijn familie, aangezien ze over mij van jongs af aangewend waren om zij en haar te zeggen. Het is een *mind switch*, het duurt even voordat het ook echt doordringt." Hij veranderde tevens zijn naam in River. Gelukkig pakten zijn ouders ook dat flexibel op. "Mijn oude naam was te vrouwelijk, dat werkte niet voor mij. Ik wilde een neutrale naam. In mijn zoektocht heb ik de eerste letter van mijn geboortenaam als uitgangspunt genomen. In onder meer namenlijstjes op babysites kwam ik al snel River tegen. De connotatie met water voelde goed, River bleef, het past bij me." ★

De achternaam van River is bekend bij de redactie.